

ETT ANNAT GÄVLEBORG ÄR MÖJLIGT!

Regionprogram för Miljöpartiet de gröna
i Gävleborg 2015-18

miljöpartiet
de gröna

1. Ett annat Gävleborg är möjligt

2. Människan

2.1 Demokrati

2.2 Barn och unga

2.3 Utbildning och forskning

2.4 Kultur

2.5 Lika rättigheter

2.6 Äldre

3. Miljön

3.1 Hållbar utveckling

3.2 Energi

3.3 Transporter

4. Ekonomin

4.1 Regional utveckling

4.2 Arbetsmarknad och näringsliv

5. Välfärden

5.1 Folkhälsa

5.2 Hälsa- och sjukvård

6. Gävleborg i världen

1. Ett annat Gävleborg är möjligt!

Gävleborg. En region. Två landskap – Hälsingland och Gästrikland. Tio kommuner. Landsbygd och städer. Här i Gävleborg finns ett varierat landskap rikt på natur och kulturmiljöer. Här finns en levande landsbygd som erbjuder goda livsmiljöer med närhet till natur och odlingsmark, friluftsliv och rekreation. Här finns levande städer och tätorter som erbjuder en kreativ miljö och ett stort utbud av aktiviteter.

I det här programmet beskriver vi vad vi i Miljöpartiet de gröna vill uppnå på regional nivå. Vi tror på ett annat Gävleborg, där människorna, naturen, djuren och världen runt omkring lever i samklang. Där vi inte utnyttjar varandra eller andra för att utvecklas, utan där jämlikhet och hållbarhet är styrande. Vi vill att Gävleborg ska vara en region som går före i den gröna omställningen eftersom vi är övertygade om att ett miljömässigt hållbart samhälle också är ett samhälle som är bättre för människor.

Demokratin i Gävleborg behöver utvecklas, människor behöver känna sig involverade i sitt samhälle för att känna lust att engagera sig, ta ansvar för sig själva, sina nära och för hur man lever. Därför måste vi bli bättre att involvera alla i den politiska processen, bland annat genom nya former av medborgardialoger.

Vi behöver bli mer självförsörjande i Gävleborg. Det handlar om så mycket - om kortare transporter, om bättre djurhållning, om arbetstillfällen och om lokal ekonomi. Vår landsbygd har goda förutsättningar för att producera mat och energi i mycket större omfattning än idag. Därför vill vi gynna och driva fram en ökad mat- och energiproduktion i vår region, som självklart ska ske på ett hållbart sätt.

Vi vill att våra städer ska vara spännande, klimatsmarta och personliga. Vi vill gynna en samhällsplanering som ger så få och korta resor som möjligt och så ofta som möjligt med cykel eller kollektivtrafik. Vi vill att det ska vara möjligt att ta del av ett rikt kulturliv oavsett var i länet man bor. Kultur ger människor ökad livskraft och utveckling och därför ska kulturen också vara en självklar del av vården.

Vi som bor i Gävleborg behöver högre utbildning och möjlighet att lära hela livet. Var man än bor ska det finnas möjlighet att läsa vidare, att praktisera eller på annat sätt utvecklas under livet. Vi vill att Gävleborg blir bättre på forskning, för att vi tror att det kan ge oss fler svar på hur Gävleborg kan utvecklas på ett hållbart sätt för både människor och natur.

Genom regionbildningen får det direktvalda parlamentet i Gävleborg ett tydligt ansvar för den regionala utvecklingen. Det skapar bättre förutsättningar för en helhetssyn och tydlighet i arbetet för ett hållbart samhälle. Det vill vi i Miljöpartiet utnyttja. Omställningen till ett hållbart samhälle behöver ske nu och det kräver en stark grön kraft. Det finns många utmaningar men också många möjligheter. Det här är våra politiska idéer och förslag för en hållbar utveckling i Gävleborg.

2. Människan

I vårt Gävleborg har människor en hög livskvalitet och det finns goda möjligheter att leva, växa och utvecklas. En god livskvalitet kan handla om att ha ett boende man trivs med, ett meningsfullt och intressant arbete, möjlighet att äta god och hälsosam mat, förutsättningar för att hålla sig frisk och möjligheter till att vara delaktig i samhället. För många innebär det också tillgång till en modern kollektivtrafik och en tillgänglig, trygg och säker hälso- och sjukvård. För andra kan det vara möjlighet att lätt och säkert kunna cykla till jobbet eller att yrkesarbeta mindre för att istället få tid att ägna sig åt frivilligarbete eller åt sina fritidsintressen. I Gävleborg ska allt detta vara människors verklighet.

2.1 Demokrati

- Vi vill införa nya former av medborgardialog
- Vi vill att Gävleborg blir Sveriges första region där 16-åringar får rösta

Demokratin i Gävleborg ska vara stark och modern. Bildandet av en regionkommun stärker demokratin genom ett direktvalt regionparlament. Vi vill fortsätta att utveckla demokratin och öka medborgarnas delaktighet i den politiska processen genom att införa nya former av medborgardialog. Delaktiga medborgare förutsätter lättillgänglig information, en levande politisk debatt och öppna sammanträden.

Ny teknik och sociala medier öppnar upp den politiska debatten och detta ska utnyttjas. Det ska finnas samma förutsättningar att delta i det politiska arbetet för den som bor i länets ytterområden som för den som bor i dess centrum.

De som påverkas och berörs av beslut ska ges möjlighet att påverka dem, det gäller självklart även barn och ungdomar. Därför vill vi att barn och unga ska ha större möjlighet att påverka och delta i samhällsbygget. Vi vill att Gävleborg blir pilotregion för att sänka rösträttsåldern till 16 år, vi tror att det gör att unga tas på större allvar och därmed deltar i samhällsdebatten i större utsträckning.

2.2 Barn och unga

- Vi vill skapa förutsättningar för att barn och unga ska vilja bo i Gävleborg nu och i framtiden
- Vi vill att regionen tillsammans med kommunerna utvecklar sociala investeringsfonder för barn och unga

Barn och unga är en viktig resurs för samhällsutvecklingen. De flesta unga människor vill bo i en kreativ och tillåtande miljö med ett stort utbud av aktiviteter. Därför är regionens städer och tätorter en tillgång som tillsammans med levande byar, samhällen och landsbygd ger ett rikt utbud vad gäller boende, fritid och studier.

Vi vill förbättra möjligheterna till praktik för alla unga, dels i regionens egna verksamheter och dels i frivilligorganisationer och i näringslivet. Vi är övertygade om att den ideella sektorn och frivilligorganisationer är viktiga för att nå ett hållbart samhälle och för att öka människors livskvalitet.

Samhället ansvarar för att tillsammans med föräldrarna skapa förutsättningar för att barn och ungdomars hälsa och uppväxtvillkor är goda. Barnkonventionen ska följas i alla beslut som rör barn och unga.

För att förebygga framtida social och ekonomisk marginalisering kan utökade satsningar under de tidiga uppväxtåren göra stor skillnad. Det leder till minskade kostnader för samhället och minskat lidande för de yngre. Därför vill vi att regionen tillsammans med kommunerna i regionen satsar på sociala investeringsfonder som syftar till att alla barn får en bra start i livet.

2.3 Utbildning och forskning

- Vi vill att alla människor ska ha förutsättningar och redskap att lära och utvecklas genom livet
- Vi vill att forskningen kring regional utveckling, miljö och hållbarhet samt inom hälso- och sjukvården ökar
- Vi vill att regionen stöder utvecklingen av lärande för hållbar utveckling i skolan

Vi vill skapa nya arenor och verktyg för folkbildning och kommunikation som gör det enklare för människor att studera genom livets alla olika skeenden. Bland annat vill vi satsa på förbättrade möjligheter till distansutbildning, distansarbete och kultur på distans.

Regionens folkhögskolor ska vara kultur- och bildningsaktörer i sina närområden och tydligt verka för en hållbar utveckling. Det ska vara möjligt att ställa om utbildningar till att passa de behov som finns i samhället. Folkhögskolorna bör ha ett fungerande samarbete med förenings-, kultur- och näringslivet samt kommunernas bibliotek, vuxenutbildning och arbetsmarknadsenheter.

Högskolan i Gävle ska vara en stark aktör för att bidra till hållbar utveckling i regionen genom innovation, miljöteknik och hållbar utveckling. Vi vill att möjligheterna till högre utbildning ska spridas över länet genom distansutbildningar eller filialverksamhet.

I skolan ska elever stimuleras och ges redskap till att delta i samhällsdebatten, påverka sin egen livssituation och fungera som aktiva samhällsmedborgare. Undervisning i hållbar utveckling har aldrig varit viktigare, samtidigt tycker många lärare att det är svårt att genomföra. Därför vill vi att regionen ger stöd till

utvecklingen av lärande för hållbar utveckling.

2.4 Kultur

- Vi vill att kultur ska vara en lättillgänglig resurs för alla människor
- Vi vill att alla barn ska ha lika möjligheter att uppleva och skapa kultur
- Vi vill öka kulturens användning i vård och omsorg och i mötet med nyanlända

Kreativitet och hållbar utveckling hänger tätt ihop. Kulturen stimulerar människors kreativitet, utveckling och förmåga att tänka fritt och skapa. Ett rikt kulturliv har ett värde i sig, men det är också en viktig del i den regionala utvecklingen.

Vi vill att alla människor ska ha tillgång till olika sorters kultur. Barn och ungdomars tillgång till kulturupplevelser och eget skapande är prioriterat, det ska inte vara beroende av föräldrars ekonomi och intresse. Kulturen är också en viktig plattform för människor att mötas. Därför vill vi stödja kulturella mötesplatser för nyanlända.

Kultur har positiva effekter på människors hälsa och välmående och ska därför vara en självklar del av vården.

Det ska vara möjligt att ta del av kultur oavsett vart i länet man bor. Därför bör möjligheterna till att ta del av kultur på distans och de kollektiva kommunikationerna till kulturverksamheter förbättras.

2.5 Lika rättigheter

- Vi vill förbättra bemötandet och tillgängligheten för grupper som idag är utsatta

Olikheter berikar oss och gör oss till mer empatiska, kreativa och möjlighetssökande människor. Det driver samhällets utveckling. Snäva normer och brist på jämställdhet och jämlikhet begränsar människors fria val. För oss är det självklart att alla människor ska kunna välja den väg i livet som passar dem. Ekonomisk utsatthet begränsar människors fria val och är en riskfaktor för människors hälsa, välbefinnande och livskvalitet. Därför behöver klyftorna i Gävleborg minska.

Ett genus- och jämställdhetsperspektiv ska genomsyra alla regionens verksamheter, inte minst hälso- och sjukvården. Vi vill ha könsuppdelad statistik och jämställdhetsbokslut i vården för att synliggöra och komma tillrätta med problemen att medborgare behandlas olika beroende på kön. Utbildning ska även säkerställa HBTQ-kompetens inom hälso- och sjukvården och vi vill att alla hälsocentraler i regionens skall vara HBT-certifierad. Vi vill även att regionen stödjer kommunerna i att utveckla arbetet med genusfrågor och jämställdhet.

Regionen behöver bli bättre på att ge anpassad service genom god fysisk

tillgänglighet till människor med funktionsnedsättning samt tillgång till information på flera språk.

Samhället har ett ansvar att arbeta för att förhindra våld i nära relationer. En av de viktigaste insatserna för att förebygga våld i nära relationer är att sprida kunskap. Det är genom att synliggöra våldets orsaker liksom olika tänkbara lösningar på problemet som förändringar blir möjliga. Regionen ska fortsätta att utveckla detta arbete.

Vi tror inte på länders, regioners eller kommuners rätt att välja sina invånare. Vi tror på människors rätt att välja var de vill bo. Alla människor ska välkomnas med öppenhet, solidaritet och medmänsklighet. Människor som kommer till Sverige och Gävleborg ska snabbt få kontakt med vård, skola och arbetsmarknad.

2.6 Äldre

- Vi vill att äldres kompetens och erfarenhet ska tillvaratas bättre
- Vi vill att Gävleborgs äldre ska mötas av en samordnad vårdkedja

Många människor är idag friska allt längre vilket är en stor samhällsresurs. Äldres kunskaper och erfarenheter är ovärderliga på många områden, till exempel som fortsatt yrkesaktiva eller som mentorer till yngre. Inom frivilligsektorn och föreningslivet gör många äldre stora insatser.

Alla äldre är dock inte friska och den ökande andelen äldre i befolkningen ställer nya krav på vården. En ökad samordning mellan olika vårdformer, till exempel mellan primär-, specialistvård och äldreomsorg kommer att krävas. Det är också avgörande att primärvården arbetar med förebyggande och uppsökande verksamhet för att våra äldre ska vara friska längre.

3. Miljön

I vårt Gävleborg lever människan i samklang med naturen. Vi vill skapa ett bättre fungerande kretslopp i samhället, där hänsyn till naturen beaktas. Genom den gröna omställningen skapar vi förutsättningar för ett gott liv även i framtiden.

3.1 Hållbar utveckling

- Vi vill att Gävleborg blir en ekoregion
- Vi vill att det inrättas ett ekocenter i Gävleborg
- Vi vill att miljön i Gävleborg ska vara giftfri och att regionens egna verksamheterna ska vara klimatneutrala

Gävleborg har goda förutsättningar att leda omställningen till ett hållbart samhälle och bli helt klimat neutralt. Regionen måste arbeta både med de egna

verksamheternas miljöpåverkan och med att främja miljöarbetet i Gävleborg som helhet.

Vi vill att Gävleborg blir en ekoregion. Det kräver att det hållbara samhället är ett övergripande mål för regionens alla verksamheter och att de fyra hållbarhetsprinciperna beaktas i samtliga beslut. Principerna innebär att ämnen som är tagna från berggrunden, t.ex. tungmetaller och olja, inte får öka i naturen, att miljöpåverkande utsläpp från samhällets produktion och energianvändning ska minska, att naturens kretslopp och mångfald inte får utarmas och att vi har en effektiv och rättvis resursfördelning så att människor kan tillgodose sina behov.

Vi vill att regionen ska vara drivande i att ett ekocenter inrättas i Gävleborg. Det ska fungera som ett nätverk där aktörer, både privata och offentliga, samverkar för att driva hållbarhetsfrågor. Det bör tillhandahålla information, fortbildning och konsumentvägledning samt fungera som en kunskapsbank med syftet att öka kompetens, kunskap och förståelse hos medborgare, näringsliv och offentliga aktörer. Centret kan inrättas genom en samordning av befintliga resurser inom högskola, länsstyrelse, region och kommuner i länet.

Regionens anställda ska ges utbildning i miljöpåverkan och hållbarhet. Arbetet med att minimera regionens miljö- och klimatpåverkan genom att fasa ut farliga kemikalier och fossila bränslen samt minska utsläpp av läkemedel och medicinska gaser ska fortsätta.

Det behövs tydliga mål och stöd för att regionens verksamheter ska servera miljöanpassad kost. Maten som serveras ska vara ekologisk och närodlat eller rättvisemärkt. Andelen vegetarisk mat ska öka och matsvinnet minska. Vi vill att regionen ska verka för att kunskapen om matens miljöpåverkan ska höjas genom utbildningar och kampanjer.

3.2 Energi

- Vi vill att regionens energianvändning minskar
- Vi vill att Gävleborg ska producera mer energi från förnybara energikällor
- Vi vill att regionens egna fastigheter ska vara helt klimatneutrala
- Vi vill att Gävleborg även fortsättningsvis ska vara fritt från uranbrytning och kärnkraft

Omställningen till ett hållbart samhälle handlar till stor del om energiomställning. För att samhället ska fungera helt utan fossila bränslen och kärnkraft måste energianvändningen minska och den förnybara energiproduktionen öka. I Gävleborg kan bioenergi, vindkraft och andra förnybara energislag vara en viktig faktor i näringslivets utveckling.

Regionen ska utnyttja energin effektivare i fordon och lokaler. Regionens egna

fastigheter ska byggas och underhållas utifrån lågenergiprinciper och vara kretsloppsanpassade. Trä ska vara ett förstahandsalternativ för klimatsmart byggande och solceller bör installeras i större utsträckning.

Vi vill att Gävleborg även fortsättningsvis ska vara fritt från uranbrytning och kärnkraft. Kärnkraftsel ska heller inte användas. Vi vill se en avveckling av kärnkraften och Gävleborgs närhet till Forsmark gör detta till en viktig regional fråga. Vi tar avstånd från det planerade finska kärnavfallsförvaret Onkalo.

3.3 Transporter

- Vi vill ha en utbyggd klimatneutral gods- och kollektivtrafik av högsta kvalitet
- Vi kräver dubbelspår på Ostkustbanan
- Vi vill se större möjligheter att använda cykel, både i staden och på landsbygden
- Vi vill sänka priserna i kollektivtrafiken så att den på allvar konkurrerar med privatbilismen

Vi prioriterar en modern och väl utbyggd kollektivtrafik som kompletteras av säker gång- och cykeltrafik. En attraktiv kollektivtrafik av hög kvalitet är tillgänglig, pålitlig, bekväm, tidseffektiv och drivs på förnybara bränslen. Kostnaderna för regionens kollektivtrafik ska ses ur ett samhällsekonomiskt och ekologiskt perspektiv.

Tillgängligheten till kollektivtrafiken ska öka, däremot är inte ökad rörlighet ett mål i sig. Det är därför lika viktigt att på olika sätt arbeta för att minska behovet att resor. Det kan bland annat göras genom god samhällsplanering som för bostäder, arbetsplatser och service närmare varandra, och genom digital kommunikation, distansarbete och klimatsmarta logistiksystem. De transporter som ändå sker ska ske med trafikslag, fordon och drivmedel som har liten miljöpåverkan.

För orter med få resande ska den anropsstyrda trafiken, där man anmäler sin resa i förväg, utvecklas. Detta minskar kostnaderna per tur och istället kan fler turer erbjudas.

Miljöpartiet kräver att tågtrafiken på Ostkustbanan och på Bergslagsbanan utvecklas genom att dubbelspår byggs. Det skulle förkorta restiden mellan större orter samtidigt som fler stopp blir möjliga för de regionala tågen.

För att förenkla resandet med kollektivtrafiken och öka tillgängligheten bör alla typer av biljetter och avgifter samordnas med omkringliggande regioner. Det ska vara enkelt och bekvämt att köpa och få information om biljetter och resor.

Cykel är ett effektivt, miljövänligt och folkhälsofrämjande transportmedel. Längre cykelstråk är dessutom viktigt för turismens utveckling. Vi vill att cykel blir ett

lättillgängligt transportmedel både i städerna och mellan mindre tätorter på landsbygden. Det ska också vara möjligt att kostnadsfritt ta med cykeln på alla regionens tåg.

Godstransporter ska så långt som möjligt utföras med miljöanpassade och energieffektiva transportmedel. Vi vill verka för en utbyggnad och utveckling av järnväg, sjöfart, kombiterminaler och omlastningscentraler så att godstransporter på väg kan minska. Detta är extra viktigt för att samhället ska kunna ta vara på de stora mängder bioenergi som finns i vårt län.

Sjöfarten har en outnyttjad kapacitet både längs kusterna och på vattenvägar inom landet. Genom ökad användning av sjöfarten kan trängseln på väg och järnväg minska samtidigt som de positiva miljöeffekterna skulle bli påtagliga.

4. Ekonomin

I vårt Gävleborg är ekonomin ett verktyg för att öka människors välbefinnande, inte ett mål i sig. I en hållbar ekonomi kommer all energi från förnybara källor och materialanvändningen är sluten i kretslopp. Det är en ekonomi i balans med naturen där ekonomin tar långsiktig hänsyn till människor, djur och miljö. Den gröna omställningen ger fler jobb, ökad folkhälsa och högre livskvalitet.

4.1 Regional utveckling

- Vi vill att den regionala utvecklingen mäts i alternativa välfärdsmått
- Vi vill att den regionala budgeten tydligt prioriterar ett hållbart samhälle
- Vi vill att regionens kapital och pensioner placeras etiskt och långsiktigt hållbart

Traditionell ekonomisk tillväxt mäter enbart hur mycket vi producerar och konsumerar. Samhället behöver andra mått på vad som är en god utveckling, mått som i stället fokuserar på hur människor och miljö mår. Vi vill att den regionala utvecklingen i Gävleborg ska mätas i sådana alternativa välfärdsmått och att dessa mått ska ha en central och styrande plats i politiken.

Den regionala budgeten ska tydligt prioritera klimatsmarta och miljövänliga lösningar bland annat genom att utvecklingsmedel och investeringar riktas mot ett hållbart samhälle där människors välbefinnande och hälsa, bättre miljö-, energi- och klimatlösningar samt kompetens och utbildning är viktiga grundstenar. Regionens kapital och pensioner ska placeras etiskt och långsiktigt hållbart.

4.2 Arbetsmarknad och näringsliv

- Vi vill skapa fler hållbara jobb genom utveckling av gröna näringar och sociala företag
- Vi vill satsa på kreativa och kulturella näringar och ekoturism
- Vi vill att Gävleborgs självförsörjningsgrad ökar

Framtiden för Gävleborgs näringsliv ligger i den gröna omställningen. Näringslivet i Gävleborg måste bli både bredare och grönare för att klara framtidens utmaningar. I en grön ekonomi är entreprenörer, innovatörer, forskare och sociala företag viktiga. Vi vill skapa förutsättningar för fler sociala företag i Gävleborg eftersom de skapar arbete för människor som i dagsläget står utanför arbetsmarknaden.

Vi vill satsa mer på kulturella och kreativa näringar som design, slöjd och hantverk, lokal matproduktion, besöks- och upplevelsenäringar. Det bidrar till den regionala utvecklingen genom att skapa ett attraktivt samhälle och fler jobb i Gävleborg. Det ska finnas resurser på regional nivå som främjar de kulturella och kreativa näringarna genom vägledning, stöd och rådgivning.

Besöksnäringen är en av de starkast växande näringarna i Gävleborg. Med historiskt intressanta platser, som Hälsingegårdarna, vacker natur och exotiska djur finns goda möjligheter att ytterligare utveckla en stark ekoturism. Det innebär också att vi gör det mer attraktivt för invånarna att turista i sin närmiljö.

Vi vill öka vår regions självförsörjningsgrad av både livsmedel, energi och varor för att minska transporter, få kontroll över produktionen men inte minst för att skapa hållbara jobb. Regionens upphandlingar och investeringar ska bidra till att skydda och främja småskalighet och biologisk mångfald samt ta miljöhänsyn och bidra till regional utveckling och ökad självförsörjning.

Jordbruket, skogsbruket, jakt och fiske är redan idag betydelsefulla näringar i Gävleborg. Ett modernt, varsamt och kretsloppsbaseerat jord- och skogsbruk ger ett öppet och varierat landskap, en levande landsbygd samt tryggar vår livsmedels- och energiförsörjning. Det ger också stora möjligheter till företagande, utveckling av turistnäringen och bättre livskvalitet. Jakt och fiske utgör även ett stort fritidsintresse och har stora möjligheter bidra till att utveckla länets besöksnäring.

Ett ökat företagande inom tjänstesektorn är viktigt att uppmuntra. Samtidigt kommer Gävleborgs industrier och småskaliga företag även i framtiden att vara viktiga arbetsgivare i länet.

Trä har stora miljöfördelar jämfört med andra material vare sig det används till att bygga hus, möbler eller annat. Därför vill vi att forskning på och förädling av trä ökar.

Den gröna omställningen skapar fler jobb men vi måste också bli bättre på att dela på de jobb som finns. En hälsosam balans mellan arbete och fritid bidrar till högre livskvalitet. En viktig reform är att sänka arbetstiden. Vi vill sänka arbetstiden för regionens anställda till 35 timmar per vecka.

5. Välfärden

En fungerande välfärd ger människor frihet och trygghet som i sig är förutsättningar för att människor ska kunna leva goda liv och utvecklas. Välfärden i Gävleborg ska genomsyras av en helhetssyn på människan.

5.1 Folkhälsa

- Vi vill att regionens alla verksamheter ska arbeta med och ha konkreta mål för folkhälsa
- Vi vill att naturens läkande kraft ska utnyttjas i folkhälsoarbetet och i hälso- och sjukvården

Satsning på folkhälsa är en investering för framtiden eftersom det förebygger sjukdom och ger människor ökad livskvalitet. Folkhälsoarbetet är långt ifrån bara sjukvårdens ansvar utan ett viktigt och förenande ansvar för alla regionens verksamheter, oavsett om det handlar om regional utveckling eller hälso- och sjukvård. Folkhälsa handlar om livsvillkor, om utformning av bostadsområden, om god arbetsmiljö, om minskade sociala och ekonomiska klyftor och om tidiga insatser för barn och unga i svåra situationer. Äldre samt barn och unga har ett särskilt behov av folkhälsoaktiviteter.

Hälso- och sjukvården har ett särskilt ansvar för hälsofrämjande sjukvård. I detta arbete är primärvården basen. Att erbjuda patienterna råd och stöd kring den egna hälsan är ett viktigt inslag i hälsocentralernas hälsofrämjande arbete.

Grön hälsa ska ingå som en viktig del i rehabiliterings- och folkhälsoarbetet. I begreppet grön hälsa ingår fysisk aktivitet samt kultur och natur på recept. Kultur har en positiv effekt på hälsan och vistelse i terapiträdgårdar har visat sig effektivt för läkning, habilitering och rehabilitering. Användandet av dessa alternativ till läkemedel ska fortsätta att utvecklas och vara subventionerade av regionen.

Alkohol och andra droger utsätter individer för stort lidande. Dessutom orsakar de samhället enorma kostnader. Personer och medberoende som lider av missbruksproblematik ska erbjudas bästa möjliga hjälp och stöd att komma ur sitt beroende.

5.2 Hälsa- och sjukvård

- Vi vill fortsätta att utveckla våra två akutsjukhus i Gävle och Hudiksvall
- Vi vill öka användandet av e-hälsa inom hälso- och sjukvården
- Vi vill att vårdföretagens vinster ska återinvesteras i verksamheten

Hälso- och sjukvården i Gävleborg ska ha en helhetssyn på patienten. Hänsyn ska tas till såväl kroppsliga som psykiska symtom och patientens livssituation. En ökad samordning mellan primär- och specialistvård och mellan kommuner och region behövs för att underlätta denna helhetssyn.

Primärvården är basen för hälso- och sjukvården. Vi vill även fortsättningsvis ha två akutsjukhus i länet och arbeta för att utveckla såväl Hudiksvalls som Gävles sjukhus.

Digitala tjänster inom vården, så kallad e-hälsa, ska utvecklas. Det ger en mer effektiv och klimatsmart vård samtidigt som patientens egenmakt stärks. Med hjälp av IT-stöd kan vårdpersonal ägna mer tid åt patienterna. Det behövs en samordning mellan kommunerna och regionen för utveckling av e-hälsa, eftersom man utifrån sina olika ansvarsområden möter samma patient.

För att öka kunskapen och förståelsen om grön hälsa bör sjukvårdspersonalen ha möjlighet till utbildning i området. Den offentligt finansierade vården ska inte uppmuntra en patient att använda sig av metoder som varken bygger på beprövad erfarenhet eller har vetenskapligt stöd. För att bedriva en kunskapsstyrd och evidensbaserad vård måste hälso- och sjukvården ha en nära kontakt med forskningen. Forskning kan bidra till att ta fram alternativ till läkemedel och nya former av smärtlindring.

Det är viktigt att uppmärksamma problem med och öka kunskapen om farliga kombinationer av läkemedel. Vi vill att regionen använder och sprider de kunskaper som finns och utvecklar rutiner för att undvika detta.

Vi vill främja idéburna verksamheter inom välfärdssektorn. Vårdföretag ska ange i sin bolagsordning att syftet är att bedriva hälso- och sjukvård med hög kvalitet. Eventuellt ekonomiskt överskott ska återinvesteras i verksamheterna.

6. Gävleborg i världen

- Vi försöker i vår politiska gärning ta hänsyn till det globala perspektivet
- Vi vill lära oss av andra regioner i världen därför att vi tror att det utvecklar oss

Inom den gröna rörelsen tror vi på ett stärkt internationellt samarbete kring miljö, fred och utveckling. Vi tror att Gävleborg vinner på att samverka med andra regioner i Europa och övriga världen. Regionen ska använda de nätverk som finns internationellt på ett effektivt sätt för att utbyta erfarenheter kring miljö, energi och arbetsmarknad. För Gävleborg innebär det bland annat ett starkare Östersjösamarbete där regionen engagerar sig aktivt.

Den internationella solidariteten innebär också att vi inte vill handla med länder som systematiskt strider mot viktiga etiska och moraliska principer.

Vi vill delta i kampen mot vidare exploatering av uran och fossila bränslen i närområdet och i resten av världen.

